

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 03-02-2017
Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: SUMLPE
Sagsnr.: 1609422
Dok. nr.: 289570

Efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S) stillede Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg den 26. september 2016 følgende spørgsmål 1022 (alm. del) til den daværende sundheds- og ældreminister:

”Ministeren bedes redegøre for de internationale erfaringer med hel eller delvis legalisering af hash? Hvilke lande har modeller på dette område, hvordan er modellerne udformet, hvilken indvirkning har de haft på forbruget af hash i de respektive lande og delstater, og hvordan har udviklingen været i antallet af psykoser? Ministeren bedes ligeledes redegøre for, hvilke faglige anbefalinger sundhedsmyndighederne i de respektive lande har mht. unges forbrug af hash, herunder om disse er blevet revideret i forbindelse med indførelsen af en model for hel eller delvis legalisering?”

Den daværende sundheds- og ældreminister besvarede spørgsmålet den 20. oktober 2016. Af besvarelsen fremgik det bl.a., at forbuddet mod besiddelse af hash til andre end medicinske og videnskabelige formål Sundheds- og Ældreministeriet bekendt er ophævet i Uruguay såvel som i Alaska (USA), Colorado (USA), Oregon (USA), Washington (USA) og Washington DC (USA). Disse steder er det således som udgangspunkt ikke længere forbudt at være i besiddelse af hash som rusmiddel.

Endvidere fremgik det af besvarelsen bl.a., at Sundheds- og Ældreministeriet ikke lå inde med de oplysninger, som er nødvendige for dels at beskrive den legaliseringsmodel, som man har indført de omhandlede steder, dels at redegøre for, hvilken indvirkning modellerne har haft på forbruget af hash det enkelte sted, hvordan udviklingen har været i antallet af psykoser, og hvilke faglige anbefalinger de stedlige sundhedsmyndigheder har med hensyn til unges forbrug af hash, herunder om disse er blevet revideret i forbindelse med indførelsen af en legaliseringsmodel.

Sundheds- og Ældreministeriet anmodede på den baggrund Udenrigsministeriet om, at de relevante danske ambassader via de ansvarlige nationale myndigheder i henholdsvis Uruguay og USA skulle søge at indhente de nødvendige oplysninger.

Fra den danske ambassade i USA har Sundheds- og Ældreministeriet herefter modtaget følgende oplysninger:

”Lovgivning om brug af hash i USA:

I besvarelsen af spørgsmålet har ambassaden lagt den af Sundheds- og Ældreministeriets anvendte fortolkning af Folketingets Sundheds- og Ældreudvalgs oprindelige spørgsmål til grund: ”...at der med ’legalisering af hash’ menes ophævelse af forbuddet mod besiddelse af hash til andre end medicinske og videnskabelige formål.”

Med det udgangspunkt kan der oplyses følgende om retstilstanden i USA. Der eksisterer i USA modsatrettet lovgivning om anvendelsen af hash (til både medicinske

og/eller andre formål). Ifølge føderal lovgivning er al anvendelse af hash ulovlig. (Se hertil "Controlled Substances Act," 21 U.S.C. 13). Det følger endvidere af forfatningen, at delstaterne ved deres egen lovgivning ikke har mulighed for – uden den føderale regerings samtykke – at vedtage love, der strider mod føderal lovgivning. (Se hertil the Constitution of the United States, Art. VI, Cl. 2: "...the Laws of the United States...[are] the supreme Law of the Land.")

I erkendelse af, at den føderale anklagemyndighed (Department of Justice og de lokalt forankrede føderale anklagemyndigheder, U.S. Attorneys) ikke har de fornødne ressourcer til i alle tilfælde at håndhæve den føderale lovgivnings forbud, har man fra føderal side imidlertid valgt at give de nævnte delstater (Alaska, Colorado, Oregon, Washington og District of Columbia) et vist spillerum til at eksperimentere med deres egne (mere lempelige) regler på området. Konkret er de pågældende stater og the District of Columbia blevet givet en betinget tilladelse til at legalisere brugen af hash inden for nogle nærmere bestemte rammer, herunder at deres egne regler er klart og tydeligt formuleret, håndhæves stringent, og at legaliseringen ikke fører til en markant stigning i kriminalitet, færdselsulykker mv. Det er endvidere en klar forudsætning, at de føderale myndigheder forbeholder sig retten til enhver tid at tilbagekalde/ophæve den betingede tilladelse, hvis det findes betimeligt, ligesom enkeltpersoner er afskåret fra at benytte sig af den betingede tilladelse til at påberåbe sig immunitet i sager, som de føderale myndigheder i henhold til gældende lovgivning måtte beslutte sig for at tage op. (Se hertil i det hele "Memorandum for all United States Attorneys – Guidance Regarding Marijuana Enforcement," August 29, 2013.)

Oversigt over de pågældende delstaters lovgivning:

Alaska: Delstatslovgivning har vedtaget nogle generelle regler, men det står individuelle byer frit at vedtage lokale regler, der går videre end delstatslovgivning i form af forbud og indskrænkninger mv. Man skal være mindst 21 år gammel for at bruge hash i Alaska. Det er forbudt at ryge, eller på anden måde indtage hash, på alle offentlige steder (fx fortov, offentlige parker, landeveje mv.). Hash kan således alene bruges på privat ejendom, men det står private ejere (fx boligforeninger el. lign.) frit at forbyde opbevaring og forbrug af hash på deres ejendomme. Det er tilladt voksne over 21 år i eget hjem at besidde, dyrke og forære 6 hashplanter væk; kun tre af planterne må imidlertid være "mature." Endelig er det ulovligt at tage nogen former for hash ud af Alaska.

Colorado: De overordnede regler er vedtaget af delstatsparlamentet, men det er i nogle tilfælde tilladt byer og lokale samfund at fravige de centralt fastsætte regler, så længe de ikke er mere lempelige end de ved lov besluttede retningslinjer. Personer over 21 år kan købe op til 1 ounce (28,3 g) hash til eget forbrug. Det er endvidere tilladt at dyrke op til 6 hashplanter i eget hjem. Det er ulovligt at ryge eller på anden vis at indtage hash på offentlige steder.

Oregon: De overordnede regler er vedtaget af delstatsparlamentet. Det er tilladt personer over 21 år at købe div. hashprodukter fra "medical dispensaries", der ligger rundt omkring i staten. Dog er der klare begrænsninger på, hvor meget en enkeltperson må købe per dag ("only one quarter ounce of dried leaves and flowers may be purchased by a retail customer in one day"). Det er også tilladt for personer over 21 år at dyrke op til 4 planter og besidde op til 8 ounces "of usable marijuana" i eget hjem, og hvis man forlader sit hjem må man bære op til 1 ounce hash på sin person. Alle former for brug eller indtagelse af hash på offentlige steder er imidlertid forbudt.

Washington: De overordnede regler er vedtaget af delstatsparlamentet. Som følge heraf er det tilladt for personer over 21 år at være i besiddelse af eller bruge: 1) "1 ounce of useable marijuana; 2) marijuana-related paraphernalia; 3) 16 ounces of solid marijuana-infused product; 4) 72 ounces of liquid marijuana-infused product." Det er forbudt at være i besiddelse af hash og hash-relaterede produkter, der falder uden for de netop skitserede kategorier, at indtage eller benytte hash-relaterede produkter på offentlige steder, eller at transportere hash eller hash-relaterede produkter uden for delstatens grænser.

Washington, DC: Legaliseringsreglerne i DC gælder kun for de dele af byen, der ikke klassificeres som "federal property," hvilket betyder at store områder i byen fortsat i det hele er omfattet af de føderale forbud mod alle former for hash-relaterede aktiviteter. For de områder, der er omfattet af legaliseringsinitiativet gælder, at personer over 21 år kan besidde op til 2 ounces hash til eget brug, ligesom det er tilladt at dyrke op til 6 hashplanter (kun op til 3 af planterne må være "mature") i eget hjem. Det er tilladt enkeltpersoner at give (men ikke sælge) 1 ounce hash til en anden person, der opfylder aldersbetingelsen. Det er endvidere tilladt at sælge div. remedier, der kan benyttes til at indtage, dyrke mv. hash.

Legaliseringsmodellens indvirkning på forbruget af hash i de respektive stater

Generel tendens

I 2014-2015 foretog Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA) – på foranledning af den amerikanske føderale regering – en undersøgelse af hash-forbruget (marijuana) i USA. Den generelle konklusion var, at forbruget for 2013 og 2014 i de undersøgte stater – fulgte tendensen fra de forudgående år. En tendens, hvor anvendelsen af hash har været moderat stigende siden 00'erne. [Bilag 1-5] Det er dog væsentligt at understrege, at denne undersøgelse til trods har de føderale myndigheder valgt at indtage det generelle standpunkt, at eftersom al forbrug mv. af hash er ulovlig efter føderal lovgivning, foretager man ikke systematisk indsamling og bearbejdning af data på området.

Uddybende om tendensen – Colorado og Washington State

Undersøgelsen er den seneste af sin art med data på delstatsniveau. Den indeholder dog ikke data for Alaska, Oregon og Washington DC efter disse har legaliseret hash. Dette skyldes tidspunktet for dataindsamlingen.

Indsamlet data fra Colorado og Washington State illustrerer, hvordan forbruget af hash har udviklet sig siden 2012, hvor begge stater legaliserede salg og forbrug af hash til personer over 21 år. Grundlæggende vidner de indsamlede data om, at antallet af teenagere, der tilkendegav, de røg hash mindst én gang om måneden steg i både Colorado og Washington State i årene efter legaliseringen. [Bilag 1, 5 og 6] SAMHSA påpeger dog, at udviklingen ikke er statistisk signifikant.

I Colorado viser tallene konkret at 12,6 pct. af Colorados unge i aldersgruppen 12 til 17 år tilkendegav at de røg hash mindst én gang om måneden i årene 2013-2014. Til sammenligning var tallet 11,2 pct. i 2012-2013.

Tendensen er imidlertid ikke isoleret til aldersgruppen 12-17-årige. Af bilag 6 fremgår det at 18-25-årige i Colorado ligeledes har øget deres forbrug af hash efter legaliseringsmodellen blev indført. I de første to år efter legaliseringen (2013-2014) steg antallet af unge (18-25-årige), der tilkendegav, at de havde røget hash indenfor den se-

neste måned med 17 procent sammenlignet med de to år forud for legaliseringen (2011-2012). Dette tal var til sammenligning 2 pct. på landsplan.[Bilag 6]

I staten Washington har forbruget af hash ligeledes været generelt stigende siden 00'erne, men tendensen er her båret af unge mellem 12-17 år og voksne over 26. [Bilag 5] Af unge i alderen 12-17 år tilkendegav 9,3 pct. i 2011-2012, at de havde røget hash indenfor den seneste måned. Det tal var i årene 2013-2014 10,1 pct. [Bilag 7] For voksne over 26 år voksede andelen, der tilkendegav, at de har røget hash indenfor den seneste måned med 3,5 pct. point fra årene 2011-2012 til 2013-2014.[Bilag 5]

Opsummering

Både Colorado og Washington State har siden legaliseringen af hash i 2014 oplevet en generel stigning i brugen af stoffet. Det bør dog bemærkes, at de pågældende stater, såvel som USA generelt, har oplevet et øget forbrug af hash siden 00'erne. Om den specifikke udvikling i Colorado og Washington State skyldes legaliseringsmodellen eller blot afspejler den generelle nationale udvikling ligger udenfor ambassadens ekspertise at afgøre.

Alaska, Oregon og Washington, DC

Som nævnt indledningsvist findes der ikke data på udviklingen af forbruget af hash fra Oregon efter staten i 2014 indførte en legaliseringsmodel. Dog har politiet oplevet en stigning i antallet af bilister, der kører under påvirkning af hash. Mellem 1. juli og 31. december 2015 stoppede politiet 50 personer, der var påvirket af hash. I samme periode året forinden gjaldt det 19 personer.[Bilag 11] Som det er tilfældet i Oregon findes der ikke data på legaliseringsmodellens indvirkning på forbruget af hash i Alaska. Dog påpeger eksperter, at antallet af unge der begyndte at ryge hash efter stoffet blev godkendt som medicinsk produkt i 2000, steg markant.[Bilag 14]

Udviklingen i antallet af hashrelaterede psykoser i de respektive stater

Mens brugen af hash er blevet koblet sammen med en øget sandsynlighed for psykiske lidelser, herunder depression, angst og psykoser er der imidlertid ingen studier, der har kunnet påvise en signifikant kausalitet. En undersøgelse fra New England Journal of Medicine påpeger i den forbindelse, at "[it] is difficult to confidently attribute the increased risk of mental illness to marijuana use,"[Bilag 15] fordi andre faktorer kan have en indflydelse på, hvor disponeret en person er for at udvikle mentale lidelser.

Sundhedsmyndighedernes anbefaling ift. unges forbrug af hash

Der er blandt eksperter enighed om, at et hash-forbrug blandt unge under ingen omstændigheder er positivt, og man er ligeledes enige om, at man i vid udstrækning bør gøre en præventiv indsats for at afholde unge fra at begynde at ryge hash. Der synes ikke at være revideret i sundhedsmyndighedernes anbefalinger ift. unges forbrug af hash efter, de belyste stater har indført en legaliseringsmodel for rusmidlet.

Kilder

Statistisk data:

De indsamlede datasæt (Bilag 1 – 6) er indhentet via nedenstående to links:

- <http://www.samhsa.gov/samhsa-data-outcomes-quality/major-data-collections/national-state-level-marijuana-trends>
- http://www.samhsa.gov/data/sites/default/files/report_2404/ShortReport-2404.pdf
 - Bilag 1 – 6:

Bilagene 1-6 indeholder data, der på delstatsniveau illustrerer forbruget af hash i: Alaska; Colorado; District of Columbia; Oregon; Washington; Colorado (andre illustrationer).

Artikler:

- *Bilag 7*
Bilaget belyser hvordan unge er mere tilbøjelige til at blive afhængige af hash.
<https://www.washingtonpost.com/news/wonk/wp/2016/06/21/colorado-survey-shows-what-marijuana-legalization-will-do-to-your-kids/>
- *Bilag 8*
Baggrundsinformation om risikoen for at blive afhængig af hash, samt hvilke fysiske og mentale konsekvenser det potentielt kan have.
<https://www.drugabuse.gov/publications/principles-adolescent-substance-use-disorder-treatment-research-based-guide/frequently-asked-questions/it-possible-teens-to-become-addicted-to-marijuana>
- *Bilag 9*
Bilaget påpeger, at flere anvender hash efter legaliseringsmodellen blev indført om end det er en minimal stigning.
<https://www.washingtonpost.com/news/wonk/wp/2015/12/18/legal-weed-having-little-effect-on-teen-marijuana-use-federal-data-shows/>
- *Bilag 10*
Bilaget vurderer hvordan legaliseringen af hash har påvirket Oregon. Politiet påpeger, at de har oplevet en stigning i antallet af rutinestop, hvor det viser sig, at føreren af bilen er påvirket af hash.
http://www.oregonlive.com/marijuana/index.ssf/2016/06/oregon_marks_1_year_anniversar.html
- *Bilag 11*
Bilaget afdækker hvilke konsekvenser legaliseringen af hash har haft på forbruget i Colorado
https://www.washingtonpost.com/news/wonk/wp/2016/10/13/heres-how-legal-pot-changed-colorado-and-washington/?tid=hybrid_collaborative_2_na
- *Bilag 12*
Bilaget er en oversigt fra Department of Public Health & Environment, der viser forbruget af hash i Colorado opdelt efter forskellige parametre.
<http://www.chd.dphe.state.co.us/MJ/2014-Adult-Marijuana-Use-In-Colorado.html>
- *Bilag 13*
Bilaget identificerer forskellige mentale lidelser, der kan være forbundet med et hash-forbrug. <http://www.apa.org/monitor/2015/11/marijuana-brain.aspx>
- *Bilag 14*
Bilaget fremhæver potentielle konsekvenser af et vedvarende forbrug af hash. Særligt pointeres det, hvordan et hash-forbrug påvirker unges hjerne.
<http://www.apa.org/news/press/releases/2014/08/regular-marijuana.aspx>

. / . Bilag 1-14 vedlægges. Endvidere vedlægges følgende materiale, som den danske ambassade i USA har fremsendt sammen med ovenstående oplysninger:

- Bilag 15
The New England Journal of Medicines artikel: "Adverse Health Effects of Marijuana Use"
- Bilag 16
U.S. Department of Justice "Memorandum for all United States Attorneys – Guidance Regarding Marijuana Enforcement". (Der er henvist hertil under over-

skriften "Lovgivning om brug af hash i USA" i de fra ambassaden modtagne oplysninger.)

- Bilag 17
Substance Abuse and Mental Health Services Administrations publikation: "Marijuana Use and Perceived Risk of Harm from Marijuana Use Varies within and across States".
- Bilag 18
Substance Abuse and Mental Health Services Administrations publikation: "Results from the 2015 National Survey on Drug Use and Health: Detailed Tables".
(Alene forsiden vedlægges, da rapporten er meget omfattende (3.263 sider).)

Jeg skal henvise til de fra den danske ambassade i USA modtagne oplysninger og materiale, idet jeg skal gøre opmærksom på, at oplysningerne ikke omhandler de delstater, hvor der ved folkeafstemninger afholdt den 8. november 2016 var flertal for at legalisere cannabis. Sundheds- og Ældreministeriet bekendt drejer det sig om Californien, Maine, Massachusetts og Nevada.

Jeg vil vende tilbage til udvalget, når Sundheds- og Ældreministeriet fra den danske ambassade i Argentina har modtaget oplysninger om lovgivningen mv. i Uruguay.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Lars Petersen